

HOECHST V. KOMISJON

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (viies koda)

16. detsember 2004 *

Kohtuasjas T-410/03,

Hoechst AG, asukoht Frankfurt (Saksamaa), esindajad: advokaadid M. Klusmann ja M. Rüba ning *solicitor* V. Turner,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: W. Mölls, O. Beynet ja K. Mojzesowicz, keda abistas advokaat A. Böhlke, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 1. oktoobri 2003. aasta otsus K (2003) 3426 (lõplik), mis puudutab EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 rakendamiskorda (juhtum COMP/E-1/37.370 — Sorbaadid) hagejat puudutavas osas, või teise võimalusena vähendada hagejale määratud trahvisumma kohase tasemeni.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
(viies koda)

koosseisus: koja esimees M. Vilaras, kohtunikud F. Dehousse ja D. Šváby,

kohtusekretär: H. Jung,

on andnud käesoleva

määruse

Vaidluse taust

- ¹ Komisjon leidis 1. oktoobri 2003. aasta otsuses K (2003) 3426 (lõplik) (juhtum COMP/E-1/37.370 — Sorbaadid; edaspidi „otsus”), et kuna mitu ettevõtjat osales sorbaaditurgu puudutavas keelatud kokkuleppes, on nad rikkunud EÜ artikli 81 lõiget 1 ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu artiklit 53. Nende ettevõtjate hulgas oli muu hulgas Hoechst AG (edaspidi „Hoechst”) ja Chisso Corporation (edaspidi „Chisso”), asukoht Tokyo (Jaapan).

- 2 Seetõttu otsustas komisjon määrata asjaomastele ettevõtjatele trahvid. Trahvisumma määramiseks kohaldas komisjon järjest suuniseid määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ESTÜ] asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171) ja trahvide määramatajätmise või vähendamise kohta kartellide asjades (EÜT 1996, C 207, lk 4).
- 3 Keelatud kokkuleppes osalemise eest määrati Hoechstile trahv summas 99 miljonit eurot (otsuse artikli 3 punkt b). Trahv vastas eelkõige Hoechsti osale keelatud kokkuleppe eestvedajana koos Tokyos (Jaapan) asuva äriühinguga Daicel (otsuse põhjendused 363–375). Hoechsti trahvisummat vähendati siiski 50% võrra tänu uurimises tehtud koostööle (otsuse põhjendused 455–466).
- 4 Chisso osas leidis komisjon, et see oli esimene, kes esitas uurimises otsustavaid tõendeid. Tänu sellele sai ta täieliku puutumatus ja trahvi talle ei määratud (otsuse põhjendused 439–447).

Menetlus

- 5 Hoechst esitas 18. detsembril 2003 Esimese Astme Kohtu kantseleisse hagiavalduse, milles palus tühistada otsus teda puudutavas osas, või teise võimalusena vähendada talle määratud trahvisumma kohase tasemeni.

- 6 26. aprillil 2004 tegi Chisso avalduse põhikohtuasjas menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks.
- 7 Komisjon märkis Esimese Astme Kohtu kantsleile esitatud 1. juuni 2004. aasta dokumendis, et tal ei ole märkusi menetlusse astumise avalduse kohta.
- 8 Hoechst palus 15. juunil 2004 Esimese Astme Kohtu kantsleile esitatud taotluses jätta menetlusse astumise avaldus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Chissolt.
- 9 Vastavalt Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 1 kolmandale lõigule andis viienda koja esimees menetlusse astumise avalduse lahendamiseks Esimese Astme Kohtule.

Õiguslik käsitlus

Poolte argumendid

- 10 Chisso täpsustab esiteks, et põhikohtuasja hagi eesmärk on tühistada spetsiaalselt tema suhtes tehtud otsus. Selle kohta märgib Chisso, et ta teatas vabatahtlikult komisjonile sorbaaditurul valitsevast keelatud kokkuleppest ning esitas selle kohta otsustavaid tõendeid. Ainuüksi see asjaolu tõendab piisava huvi olemasolu.

- 11 Lisaks toob Chisso esile asjaolu, et teda puudutas otseselt Hoechsti väide, mille kohaselt tegi komisjon vea, jättes Hoechst'i käsitlemata esimese koostööd teinud ettevõtjana. Chisso märgib selle kohta, et arvestades faktiliste tõendite hulka, millele ta tähelepanu juhtis, pidas komisjon õigustatult teda esimeseks koostööd teinud ettevõtjaks. Kui Esimese Astme Kohus nõustub Hoechsti argumentidega, ei vastaks Chisso järelikult enam täieliku puutumatus saamiseks ja trahvi vähendamiseks vajalikele tingimustele.
- 12 Hoechst leiab omalt poolt, et otsuse teda puudutava osa, mille kohta ta käesoleva hagi esitas, adressaadiks ei ole Chisso. Isegi kui pidada otsust suunatuks samahästi nii temale kui Chissole, leiab Hoechst, et Chissol puudub menetlusse astumiseks õigustatud huvi. Sellega seoses täpsustab Hoechst, et kui tema nõuded käesoleva hagi raames rahuldatakse, ei muudaks otsuse artikli 3 punkti b muutmine otsuse teisi, eelkõige Chissot puudutavad sätteid. Tuginedes eriti Esimese Astme Kohtu 25. veebruari 2003. aasta määrusele kohtuasjas T-15/02: BASF v. komisjon (EKL 2003, lk II-213), märgib Hoechst veel, et *non bis in idem* põhimõtte keelab komisjonil teostada otsuse aluseks oleva rikkumise põhjal uut hindamist. Isegi kui komisjonil oleks võimalik muuta eriti otsuse Chissot puudutavat osa, ei oleks viimase huvi takistada ümberhindamist igal juhul otsene ja tegelik, vaid kaudne ja võimalik.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 13 Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teisele lõigule, mida selle põhikirja artikli 53 esimese lõigu alusel kohaldatakse Esimese Astme Kohtu menetluses, on esiteks igal isikul, kellel on huvi kohtuasja tulemuse vastu, ja teiseks ühenduse institutsioonil, õigus astuda menetlusse, välja arvatud liikmesriikidevahelistes, ühenduste institutsioonide vahelistes või liikmesriikide ja ühenduste institutsioonide vahelistes kohtuasjades.

- 14 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et mõistet „huvi kohtuasja tulemuse vastu” nimetatud sätte mõttes tuleb määratleda vastavalt kohtuasja esemele ja käsitleda seda otsese ja tegeliku huvina nõuete endi suhtes ja mitte huvina esitatud väidete ja argumentide suhtes. Kohtuasja „tulemusena” tuleb mõista kohtult palutud lõplikku otsust, nii nagu see on väljendatud kohtuotsuse resolutiivosas. Eelkõige on vaja kontrollida, et vaidlustatud akt puudutaks menetlusse astujat otseselt ja et tema huvi vaidluse lahenduse vastu on tuvastatud. Muu hulgas tuleneb kohtupraktikast, et eristada tuleb menetlusse astumise taotlejaid, kellel on otsene huvi konkreetse akti tulemuse vastu, mille tühistamist taotletakse, nendest isikutest, keda nende ja poolte vahel esinevate olukordade sarnasuse tõttu õigustab üksnes kaudne huvi kohtuasja tulemuse vastu (Euroopa Kohtu presidendi 17. juuni 1997. aasta määrus liidetud kohtuasjades C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I): National Power ja Powergen, EKL 1997, lk I-3491, punktid 51–53 ja punkt 57; eespool punktis 12 viidatud määrus BASF v. komisjon, punktid 26 ja 27, ja Esimese Astme Kohtu 4. veebruari 2004. aasta määrus kohtuasjas T-14/00: Ulestraten, Schimmert en Hulsberg jt v. komisjon, EKL 2004, lk II-497, punktid 11 ja 12).
- 15 Esiteks tuleb käesolevas kohtuasjas märkida, et oma nõuetes „palub [Hoechst] Esimese Astme Kohtul”, [...] 1. tühistada [otsus] [teda] puudutavas osas; [...] 2. teise võimalusena viia [otsuses] määratud trahvisumma [...] kohasele tasemele”.
- 16 Teiseks tuleb esile tuua, et kuigi otsus on koostatud ja avaldatud üheainsa otsusena, tuleb seda analüüsida üksikute otsuste kogumina, milles sedastatakse, et iga adressaadiks olev ettevõtja on süüdi rikkumises või rikkumistes, ja määratakse trahv, nii nagu seda põhistab resolutiivosa sõnastus, eelkõige selle artiklid 1 ja 3 (vt selle kohta eespool punktis 12 viidatud määrus BASF v. komisjon, punkt 31, ja selles viidatud kohtupraktika).
- 17 Kolmandaks tuleb meenutada, et võimupiire ületamata ei saa ühenduste kohus teha otsust *ultra petita*, tühistamise otsus ei saa ületada hageja nõude piire. Kui selles

kontekstis otsustab otsuse adressaat esitada tühistamishagi, on ühenduse kohtule antud lahendada üksnes otsuse hagejat puudutav osa. Teisi adressaate puudutavad osad, mida ei ole vaidlustatud, ei ole selle kohtuasja esemeks, mida ühenduse kohtul on palutud lahendada (Euroopa Kohtu 14. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-310/97 P: komisjon v. AssiDomän Kraft Products jt, EKL 1999, lk I-5363, punktid 52 ja 53, ja 15. veebruari 2001. aasta otsus kohtuasjas C-239/99: Nachi Europe, EKL 2001, lk I-1197, punktid 24 ja 25).

- 18 Viimasena tuleb märkida, et kui absoluutset õigusjõudu omav ühenduse kohtu tühistamisotsus on seotud nii kohtuotsuse resolutiivosa kui põhjendustega, mis on resolutiivosa toetuseks vajalikud, ei saa see kaasa tuua sellise akti tühistamist, mida peetakse samamoodi õigusvastaseks, kuid mida ei ole ühenduse kohtus vaidlustatud. Ühenduse kohtu tuvastatud õigusvastasust põhistavaid täpseid põhjendusi esile toovate põhjuste arvestamise eesmärk on üksnes kindlaks määrata kohtuotsuse resolutiivosa täpne mõte. Tühistamisotsuse põhjenduse õigusjõudu ei saa kohaldada olukorras, mil isikud ei olnud menetluse pooled, seetõttu ei saa nende suhtes kohtuotsusega mitte midagi otsustada (eespool punktis 17 viidatud kohtuotsus komisjon v. AssiDomän Kraft Products jt, punktid 54 ja 55).
- 19 Neil tingimustel ei mõjuta Esimese Astme Kohtu otsus, millega tühistatakse otsus Hoechsti puudutavas osas või muudetakse Hoechstile määratud trahvisummat, otsuse neid sätteid, mis puudutavad Chissot.
- 20 Järelikult seisnes Chisso huvi põhikohtuasjas Hoechst'i nõuete rahuldamata jätmise osas vaid ulatuses, milles ülalviidatud tühistamine või muutmine, mis muudaks küsitavaks otsuses sisalduvate sedastuste ja hinnangute põhjendatuse, võiks viia selleni, et komisjon muudab ära talle antud puutumatuse.

- 21 Eeldusel, et isegi kui komisjon võiks muuta otsuse sätteid, millega anti Chissole puutumatus, ei kujuta eespool punktis 20 nimetatud huvi endast otsest ja tegelikku huvi kohtupraktika mõttes, vaid kõige rohkem kaudset ja võimalikku huvi. Muu hulgas võiks Chisso sellisel juhul ikkagi esitada oma argumente tühistamishagi raames, mille võib esitada Esimese Astme Kohtule komisjoni ebasoodsa otsuse peale (vt selle kohta eespool punktis 12 viidatud määrus BASF v. komisjon, punkt 37).
- 22 Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb järeldada, et Chisso huvi kohtuasja tulemuse vastu ei saa pidada otseseks ja tegelikuks Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu mõttes. Järelikult tuleb menetlusse astumise avaldus jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 23 Kodukorra artikli 87 lõike 1 alusel tehakse otsus kohtukulude jaotamise kohta kohtuotsuses või määruses, mis lõpetab menetluse. Kuna käesoleva määrusega lõpetatakse menetlus menetlusse astumise avalduse esitaja suhtes, tuleb otsustada tema menetlusse astumise avaldusega seonduvate kohtukulude jaotus.
- 24 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Chisso menetlusse astumise avaldust ei rahuldatud ja kuna Hoechst on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb mõista Hoechsti kohtukulud seoses käesoleva menetlusse astumise menetlusega välja Chissolt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud. Kuna komisjon ei esitanud nõudeid selles osas, kannab ta oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

määrab:

- 1. Jätta menetlusse astumise avaldus rahuldamata.**
- 2. Mõista Hoechsti kohtukulud seoses menetlusse astumise menetlusega välja Chissolt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.**
- 3. Komisjon kannab ise oma menetlusse astumise menetlusega seotud kohtukulud.**

Luxembourgis 16. detsembril 2004.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

M. Vilaras